

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

15-16 травня 2023 року

Том II

Полтава

У наукових працях дослідників зазначено, що позакореневе підживлення сумісно з азотними добривами дозволяє отримати приріст врожаю на 11,8–12,4 % [1].

Позакореневе підживлення мікродобривами сприяло також зростанню висоти рослин та інших біометричних параметрів, покращувало якість одержаного врожаю.

Отже, комплексне застосування макро і мікроелементів сприяє поліпшенню морфологічних і репродуктивних показників рослин кукурудзи за рахунок оптимізації їх живлення в період найбільших темпів росту, що позитивно впливає на врожайність зерна.

Список використаних джерел:

1. Технологія підживлення кукурудзи макро- і мікроелементами. *Агроном*. 2020. URL: <https://www.agronom.com.ua/tehnologiya-pidzhyvlennya-kukurudzy-makro-i-mikroelementamy-yih-znachennya-ta-zastosuvannya-v-posivah-kukurudzy/>
2. Гож О. А., Марченко Т. Ю., Котов Б. С. Вплив комплексних мікродобрив на основні біометричні параметри гібридів кукурудзи. «*Біологічні дослідження–2014*»: зб. наук. праць V Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених і студентів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2004. С. 28–31.
3. Молдован Ж. А., Собчук С. І. Оцінка індивідуальної продуктивності рослин кукурудзи за допосівної обробки насіння та позакореневого підживлення. *Зернові культури*. 2018. Т. 2. № 1. С. 100-110.
4. Рудавська Н. М., Глива В. В. Формування продуктивності гібридів кукурудзи в умовах Лісостепу Західного. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*. 2018. № 64. С. 120–132.

УДК 633.351: 631.5

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ СОЧЕВИЦІ В УКРАЇНІ

А.І. Душенюк
andrii.dushenok@st.pdaa.edu.ua

Науковий керівник:
А.В. Баган, к. с.-г. н., доц.

Сочевиця – цінна продовольча культура, яка характеризується високим вмістом: білка від 26 до 34%, поступаючись за цим показником лише кормовим бобам та сої, містить близько 1,5 % жиру, багато безазотистих речовин (близько 55 %), має високі смакові якості.

Сочевиця – це також одночасно дієтичний і поживний продукт з корисними властивостями. Білки, що містяться в зернах, легко засвоюються травною системою, вуглеводи не перетворюються на жирові відкладення, а дають енергію і гарний настрій. Сочевиця містить велику кількість вітамінів і корисних елементів: вітаміни групи В, РР А; макроелементи – фосфор, алюміній, калій, магній, кальцій і ін.; мікроелементи – бор, залізо, селен, цинк, фтор, йод, марганець; амінокислоти; ізофланови – речовини, які надають позитивний вплив на жіноче здоров'я.

Незалежно від агротехніки і того, який застосовувався спосіб вирощування сочевиці, в плодах не накопичуються нітрати, радіонукліди. При регулярному прийомі в їжу: нормалізується артеріальний тиск і серцева діяльність; знижується рівень глюкози в крові; поліпшується еластичність артерій і капілярів. Нарівні з корисними речовинами, її слід з обережністю приймати людям з подагрою, хворобами печінки, нирок, шлунково-кишкового тракту [1-2].

На відміну від гороху, сочевиця може мати різне забарвлення (зелене, коричневе, чорне, червоне) і розмір (розрізняють сорти крупнонасінних і дрібнонасінних). Зелені зерна довше готуються, проте, вони найбільш корисні і смачні. Коричнева сочевиця в ході термічної обробки зберігає форму, тому її використовують для приготування салатів. Якщо необхідно швидко приготувати суп або пюре, вибирайте червону сочевицю. Вона розварюється протягом 15 хвилин, має приємний смак і аромат, ніжну текстуру. Чорна сочевиця має дрібні зерна, також швидко готується.

У процесі росту рослина-однорічник утворює компактний кущик заввишки від 40 до 60 см (залежить від сорту). Стебла тонкі і гнучкі, мають незначне опушення, покриті невеликим листочками світло-зеленого кольору. Плоди формуються в бобах.

Особливістю росту культури є: здатність витримувати заморозки до -5°C ; повільне зростання до періоду цвітіння (квіти формуються на 40-й день після появи сходів); висока посухостійкість (порівняно з іншими бобовими культурами); коренева система рослини утворює бульбочки, які збагачують ґрунт азотом. Культура світлолюбна, для повноцінного росту і цвітіння потрібно довгий світловий день (більше 10 годин) і родючий ґрунт, який добре пропускає повітря. Якісна сочевиця та, яка вирощується на чорноземі, суглинковому або супіщаних ґрунтах з достатнім вмістом кальцію [3].

Хоча український клімат і сприятливий для вирощування такої рослини, деякі аграрії після однієї-двох спроб опустили руки. Спеціалісти кажуть, що для дослідження усіх нюансів та умов необхідно спостерігати за культурою 3 роки. Декого зупиняє фактична відсутність відповідних гербіцидів, адже через бур'яни можна втратити чимало врожаю.

Проте, є й ті, які надають перевагу сочевиці. Деякі компанії скорочують посівні площі під кукурудзою та соняшником заради її вирощування. Можливо, так відбувається через тривале падіння цін на кукурудзу. За словами аграріїв, які вирощують сочевицю, секрет полягає у зрошенні. Наразі, найнижча ціна на культуру складає близько 1000 доларів за тонну [4].

У результаті проведених досліджень виділено найкращі генотипи сочевиці різного походження, які складають основу селекційної програми цієї культури. Крім того, деякі найкращі сорти української, канадської, турецької, індійської селекції розмножуються з метою використання насіння для одержання товарної продукції. Виявлені джерела окремих господарськоцінних ознак запропоновано для використання їх як батьківських форм у процесі синтетичної селекції.

У державному реєстрі України тривалий час був лише один сорт — Лінза. Це свідчення недостатнього рівня селекційної роботи з цією культурою. Сорт

виведено на Красноградській дослідній станції Інституту сільського господарства степової зони Національної академії аграрних наук України. Рекомендований для вирощування у степовій і лісостеповій зонах країни. У 2018–2019 роках до реєстру було занесено ще низку сортів, однак у виробництві вони практично відсутні [5].

Отже, зернобобові культури, зокрема і сочевиця, відіграють важливу роль у світовому аграрному секторі. Більшість із них належить до жаро- та посухостійких, вони не вибагливі до якості ґрунтів, а, навпаки, є їх поліпшувачами. Без них неможливо сформувати якісні сівозміни та налагодити виробництво органічної продукції. У зв'язку з цим їх площі будуть постійно зростати, особливо, якщо піклуються про збереження якості ґрунтів для майбутніх поколінь.

Список використаних джерел:

1. Клиша А.І., Кулініч О.О. Елементи продуктивності у сочевиці та їх вплив на урожайність. *Селекція і насінництво*. Харків, 2005. Вип. 90. С. 268-274.
2. Вирощування сочевиці. https://agro-market.net/ua/news/ogorod/vyrashchivanie_chechevitsy/
3. Технологія вирощування сочевиці в Україні. <https://propozitsiya.com/ua/tehnologiya-viroshchuvannya-sochevici-v-ukrayini>
4. В Україні вигідно вирощувати сочевицю. <https://superagronom.com/news/2674-v-ukrayini-vigidno-viroschuvati-sochevitsyu>
5. Січкап В. Аграрний ринок сочевиці. *Агрономія Сьогодні*. <http://agro-business.com.ua/ahraryni-kultury/item/25189-ahraryni-rynok-sochevytsi.html>

УДК 635.63

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ РОСЛИН ОГІРКА

А. І. Душенюк
andrii.dushenok@st.pdaa.edu.ua

Науковий керівник:
С.О. Юрченко к. с.-г. н., доц.

Огірок – однорічна овочева теплолюбна рослина, представник сімейства гарбузових. Насіння проростає при температурі ґрунту вище 12°C, при температурі 18°C з'являються сходи на 8 день, але найбільш сприятлива температура для проростання 24-30°C. Тривалий період нижче 15°C призводить до пригнічення рослин, висока температура призводить до утворення великої кількості чоловічих квіток. Для утворення жіночих квіток потрібно нічна температура 15-18°C. Огірок вимогливий до вологості повітря і ґрунту. Вологість ґрунту 60-80% підвищення або зниження призводить до зниження врожаю; вологість повітря 80-90% [2].

Рослина короткого дня, зі збільшенням інтенсивності світла міжвузля коротшають, знижується довжина головного пагона. При загущенні рослини